

dr. Stefan Sudhoff
Universiteit Utrecht
Departement Talen, literatuur en communicatie, Duitse taal en cultuur
Utrecht Institute of Linguistics OTS

Trans 10, 3512JK Utrecht
Tel. (+31) (0)30 253 6175, E-mail s.sudhoff@uu.nl

Profiel

Universitair docent Duitse taalkunde
Onderzoek over Duitse en Nederlandse grammatica, informatiestructuur en partikels
Onderwijs op het gebied van de Duitse, Nederlandse en algemene taalkunde
Omvangrijke organisatorische en administratieve taken

Persoonsgegevens

Geboortedatum: 19-09-1977
Geboorteplaats: Arnstadt (Duitsland)
Nationaliteit: Duits

Werkervaring

Sinds 09/2010	Universitair docent Universiteit Utrecht, Departement Talen, literatuur en communicatie, Duitse taal en cultuur en Utrecht Institute of Linguistics OTS Onderzoek op het gebied van de Duitse en algemene taalkunde; onder- wijs op de gebieden Duitse en algemene taalkunde, interculturele com- municatie, Duits als vreemde taal
04/2009 – 08/2010	Universitair docent Universiteit Wuppertal (Duitsland), Duitse taal en cultuur Onderzoek en onderwijs op het gebied van de Duitse en algemene taal- kunde
02/2009 – 03/2009	Leraar Duits (vervangning) Meridiaan-College, Amersfoort
07/2008 – 03/2009	Freelance docent en redacteur Opdrachtgevers o.a. Goethe-Institut Deutschland, Ernst Klett Sprachen, Universität Leipzig, Leipziger Sprachinstitut, TÜV Rheinland Akademie Redactie onderwijsmateriaal, onderwijs Nederlandse taalkunde, lessen Nederlands en Duits als vreemde taal
07/2008 – 08/2008	Onderzoeker (vervangning) Zentrum für Allgemeine Sprachwissenschaft (ZAS) Berlin (Duitsland), project <i>A Comparative Study of Downstep</i> Onderzoek op het gebied van de prosodie

- 11/2006 – 03/2008 **Onderzoeker/docent**
 Universiteit Leipzig (Duitsland), Nederlandse taal en cultuur
 Onderzoek en onderwijs op het gebied van de Nederlandse en algemene taalkunde
- 08/2005 – 10/2006 **Onderzoeker (beurs)**
 Universiteit Leipzig (Germany), DFG-onderzoeksschool *Universality and Diversity – Linguistic Structures and Processes*
 Onderzoek op het gebied van de algemene taalkunde
- 03/2003 – 07/2005 **Onderzoeker/docent**
 Universiteit Leipzig (Duitsland), Algemene taalwetenschappen, DFG-onderzoeksgroep *Linguistic Foundations of Cognitive Science*, project *Intonation and Meaning in Information Structure*
 Onderzoek en onderwijs op het gebied van de algemene taalkunde
- 04/2004 – 07/2004
 Verblijf aan de Universiteit Edinburgh (Groot-Brittannië), Theoretical and Applied Linguistics
 Onderzoek op het gebied van de algemene taalkunde; onderwijs op het gebied Duits als vreemde taal
- 04/2001 – 02/2003 **Student-assistent**
 Universiteit Leipzig (Duitsland), Algemene taalwetenschappen
 Congresorganisatie, tutorials, ondersteuning bij de redactie van wetenschappelijke publicaties

Opleiding en kwalificatie

- 06/2012 **Basiskwalificatie onderwijs (BKO)**
 Universiteit Utrecht, Faculteit Geesteswetenschappen
 Bewijs van de didactische bekwaamheid in het wetenschappelijk onderwijs, verkregen na een kwalificatietraject van 18 maanden
- 12/2008 **Promotie (dr. phil.)**
 Universiteit Leipzig, Faculteit Geesteswetenschappen
 Predicaat: summa cum laude
 Proefschrift: *Focus Particles in German: Syntax, Prosody, and Information Structure*
 Promotoren: Prof. Anita Steube (Universiteit Leipzig), Dr. Kai Alter (Universiteit Newcastle), Prof. D. Robert Ladd (Universiteit Edinburgh)
- 04/2001 – 02/2006 **Studie Neerlandistiek (tweede studie)**
 Universiteit Leipzig
 Doctoraalexamen (cijfer: 1,0)
- 10/2000 – 02/2003 **Studie Algemene taalwetenschappen, Sociologie en Psychologie**
 Universiteit Leipzig
 Magister Artium (doctoraalexamen; cijfer: 1,0)
 Scriptie: *Sententiale Verbargumente und es-Korrelate im Deutschen*
- 10/1997 – 09/2000 **Studie Germanistiek, Sociologie en Psychologie**
 Universiteit Jena en Universiteit Leipzig

Onderzoek

Onderzoeksthema's

Informatiestructuur

Microvariatie en contrastieve taalkunde, vooral m.b.t. Duits en Nederlands

Focuspartikels, contrast en polariteit

Expletieven in Germaanse talen

Publicaties

Zie bijgevoegde lijst

Organisatie van congressen en workshops

12th International Conference on Functional Pragmatics, 14 en 15 juli 2016, Universiteit Utrecht (georganiseerd met Jan D. ten Thije, Emmeline Besamusca, Tessa van Charldorp en Mariëlle Hilkens)

Internationale workshop *The Grammatical Realization of Polarity. Theoretical and Experimental Approaches* als onderdeel van de *38th Annual Conference of the German Linguistic Society*, 24 – 26 februari 2016, Universiteit Konstanz (georganiseerd met Christine Dimroth)

Internationale workshop *Experimental Prosody Research*, 7 – 9 oktober 2004, Universiteit Leipzig (georganiseerd met Denisa Lenertová, Petra Augurzky, Roland Meyer, Ina Mleinek, Sandra Pappert, Nicole Richter, en Johannes Schließer)

Onderzoeksgerelateerde taken en activiteiten

- Sinds 2015   **Coördinatie van de onderzoeksgroep *Language Structure: Variation and Change***
Utrecht Institute of Linguistics OTS, Universiteit Utrecht
Met Marjo van Koppen
- Sinds 2015   **Lid van de bibliotheekscommissie taalwetenschappen**
Utrecht Institute of Linguistics OTS, Universiteit Utrecht
- Sinds 2014   **Organisatie van het *UiL-OTS Colloquium***
Maandelijks onderzoekscolloquium van het Utrecht Institute of Linguistics OTS, Universiteit Utrecht
Met Aoju Chen, Björn 't Hart, Jacomine Nortier en Jan Odijk
- Sinds 2010   **Begeleiding van onderzoeksstages en promotietrajecten**
Bei Peng: *A Cross-linguistic Study on the Mechanism of Speech Processing: Evidence from Mandarin and Dutch Speakers with Congenital Amusia* (promotie, in uitvoering)
Edwin Werner: *A Contrastive Study of the '(um) + zu / (om) + te' Infinitive Construction in German and Dutch* (promotie, in uitvoering)
Franziska Hartung (onderzoeksstage over Nederlandse en Duitse prosodie, afgesloten in 2012)
Edwin Werner (onderzoeksstage over Nederlandse en Duitse partikels, afgesloten in 2011)
- 2003 - 2006   **Organisatie van het *Kolloquium für Syntax, Prosodie und Informationsstruktur***
Veertiendaags onderzoekscolloquium, Institut für Linguistik, Universiteit Leipzig

Reviews

Filter

Language

Language and Cognition

Lingua

Zeitschrift für Sprachwissenschaft

Advances in Optimality Theory (Equinox)

Language, Context, and Cognition (de Gruyter)

Lecture Notes in Computer Science (Springer)

Linguistik Aktuell / Linguistics Today (John Benjamins)

Studies in Language Companion (John Benjamins)

Academische lidmaatschappen

Deutsche Gesellschaft für Sprachwissenschaft (DGfS)

Algemene Vereniging voor Taalwetenschap (AVT)

Vereniging van Germanisten aan de Nederlandse Universiteiten (VGNU)

Onderwijs

Programma's

BA *Duitse taal en cultuur*, Universiteit Utrecht

MA *Meertaligheid en taalvererving*, Universiteit Utrecht

MA *Interculturele communicatie*, Universiteit Utrecht

MA *Duitse taal en cultuur: educatie en communicatie*, Universiteit Utrecht

BA/MA *Germanistik*, Universiteit Wuppertal

MA *Niederlandistik*, Universiteit Leipzig

MA *Allgemeine Sprachwissenschaft*, Universiteit Leipzig

Cursussen

Zie bijgevoegde lijst

Begeleiding en examinering

Begeleiding van scripties en eindwerstukken (BA, MA en RMA)

Begeleiding van stages

Examinering in verschillende BA- en MA-programma's

Begeleiding van studentassistenten

Tutoraat

Onderwijsgerelateerde taken en activiteiten

- Sinds 2015   **Lid van het vakteam Duits van *MasterLanguage***
Samenwerking van vijf Nederlandse universiteiten op het gebied van de talenstudies (MA)
- Sinds 2014   **Projectleider EMP-project *Luistertaal in het universitair bacheloronderwijs***
Onderwijsvernieuwingsproject (Educatieve Middelen Pool) gefinancierd door de Faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit Utrecht
Met Jan D. ten Thije
- Sinds 2014   **Initiatiefnemer en coördinator van een project met het doel de academische vaardigheden van BA-studenten te verbeteren**
Organisatie van een jaarlijks studentencongres voor de BA *Duitse taal en cultuur*, gefinancierd door het Departement Talen, literatuur en communicatie, Universiteit Utrecht
- Sinds 2013   **Oprichter en administrator van het blog *Schwarzes Brett – Alles over Duits in Utrecht***
Blog over de BA *Duitse taal en cultuur*, Universiteit Utrecht
- Sinds 2012   **Voorzitter opleidingscommissie**
BA *Duitse taal en cultuur*, Universiteit Utrecht
- Sinds 2010   **Coördinator van het taalverwervingsprogramma**
BA *Duitse taal en cultuur*, Universiteit Utrecht
- Sinds 2010   **Organisatie van / deelname aan open dagen, voorlichtingsactiviteiten, introductie-evenementen en matching**
Verschillende BA- en MA-programma's, Universiteit Utrecht

- 10/2016 – 11/2016 **Gastdocent aan het Herder-Institut, Universiteit Leipzig**
Gastcolleges in het programma *Deutsch als Fremdsprache im niederländischen Kontext*, gefinancierd door DAAD
- 05/2015 – 06/2015 **Lid van een adviescommissie over academisch onderwijs en werkdruk**
Departement Talen, literatuur en communicatie, Universiteit Utrecht
Uitgenodigd door Ted Sanders (departementshoofd) en Hugo Quené (onderwijsdirecteur)
- 2012 – 2013 **Lid ontwikkelingscommissie curriculum Duits**
Ontwikkeling van een herzien curriculum voor de BA *Duitse taal en cultuur*, Universiteit Utrecht
- 2010 – 2012 **Docentlid opleidingscommissie**
BA *Duitse taal en cultuur*, Universiteit Utrecht
- 2010 – 2012 **Coördinator internationalisering**
BA *Duitse taal en cultuur*, Universiteit Utrecht

Publicaties en lezingen

Wetenschappelijke publicaties

- Dimroth, Christine & Stefan Sudhoff. (red.). In voorbereiding. *The grammatical realization of polarity. Theoretical and experimental approaches*. Amsterdam: Benjamins.
- ten Thije, Jan D., Stefan Sudhoff, Emmeline Besamusca & Tessa van Charldorp. (red.). In voorbereiding. *Multilingualism in academic and educational constellations*. Leiden: Brill.
- Sudhoff, Stefan. 2016. Correlates of object clauses in German and Dutch. In Werner Frey, André Meinunger & Kerstin Schwabe (red.), *Inner-sentential propositional proforms: Syntactic properties and interpretative effects*, 23-48. Amsterdam, Philadelphia: Benjamins.
- van den Berg, Ineke, Karen Schoutsen, Stefan Sudhoff & Jan D. ten Thije. 2016. Luistertaal in het hoger onderwijs. *Neerlandia* 120(4). 34-35.
- Steube, Anita & Stefan Sudhoff. 2013. Kontrast in der Grammatik und im Diskurs. In Klaus Bochmann & Anita Steube (red.), *Sprache, Sprachvergleich, Sprachträger*, 75-104. Leipzig: Hirzel.
- Bruijnen, Susan & Stefan Sudhoff. 2013. Wir müssen sowieso erst herausfinden, was das überhaupt bedeutet. Die Partikeln 'sowieso' und 'überhaupt' im Deutschen und Niederländischen. *Germanistische Mitteilungen* 39(1). 79-104.
- Sudhoff, Stefan. 2012a. Fokuspartikelinventare des Niederländischen und Deutschen. In Björn Rothstein (red.), *Nicht-flektierende Wortarten*, 203-223. Berlin: de Gruyter.
- Sudhoff, Stefan. 2012b. Negation der Negation: Verumfokus und die niederländische Polaritätspartikel 'wel'. In Horst Lohnstein & Hardarik Blühdorn (red.), *Wahrheit – Fokus – Negation. Linguistische Berichte, Sonderheft 18*, 105-136. Hamburg: Buske.
- Sudhoff, Stefan. 2010a. Focus particles and contrast in German. *Lingua* 120(6). 1458-75.
- Sudhoff, Stefan. 2010b. *Focus particles in German: Syntax, prosody, and information structure*. Amsterdam, Philadelphia: Benjamins.
- Sudhoff, Stefan. 2010c. Fokuspartikeln innerhalb von DPn im Deutschen. In Theo Harden & Elke Hentschel (red.), *40 Jahre Partikelforschung*, 169-181. Tübingen: Stauffenburg.
- Steube, Anita & Stefan Sudhoff. 2010. Kontrast als eigenständige grammatische Kategorie des Deutschen. *Sitzungsberichte der Sächsischen Akademie der Wissenschaften zu Leipzig* 141(2). 1-24.
- Sudhoff, Stefan. 2008a. Focus particles in German: Syntax, prosody, and information structure. Proefschrift, Universität Leipzig.
- Sudhoff, Stefan. 2008b. Focus particles in the German middlefield. In Anita Steube (red.), *The discourse potential of underspecified structures: Event structures and information structure*, 439-459. Berlin, New York: De Gruyter.
- Sudhoff, Stefan. 2008c. Zum relativen Skopus von Negation und Fokuspartikeln im deutschen Mittelfeld. In Karin Pittner (red.), *Beiträge zu Sprache und Sprachen 6: Vorträge der 16. Jahrestagung der Gesellschaft für Sprache und Sprachen*, 317-328. München: lincom europa.
- Lenertová, Denisa & Stefan Sudhoff. 2007. Corpus data and experimental results as prosodic evidence: On the case of stressed 'auch' in German. In Sam Featherston & Wolfgang Sternefeld (red.), *Roots: Linguistics in search of its evidential base*, 227-247. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.
- Steube, Anita & Stefan Sudhoff. 2007. Negation und Fokuspartikeln in der Informationsstruktur der deutschen Standardsprache der Gegenwart. In Sandra Döring & Jochen Geilfuß-Wolfgang (red.), *Von der Pragmatik zur Grammatik*, 87-108. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag.
- Sudhoff, Stefan, Denisa Lenertová, Roland Meyer, Sandra Pappert, Petra Augurzyk, Ina Mleinek, Nicole Richter & Johannes Schließer. (red.). 2006. *Methods in empirical prosody research*. Berlin, New York: De Gruyter.
- Sudhoff, Stefan & Denisa Lenertová. 2006. Prosodic properties of constituents associated with stressed 'auch' in German. In Rüdiger Hoffmann & Hansjörg Mixdorff (red.), *Proceedings of Speech Prosody 2006*, 390-393. Dresden: TUDpress.
- Richter, Nicole & Stefan Sudhoff. 2005. Workshop on Experimental Prosody Research – conference report. *The Phonetician* 90. 47-9.

- Sudhoff, Stefan, Denisa Lenertová & Kai Alter. 2004. Zur Charakterisierung von Bezugskonstituenten der betonten Fokuspartikel 'auch' im Deutschen. In Anita Steube (red.), *Grammatik und Kontext: Zur Interaktion von Syntax, Semantik und Prosodie bei der Informationsstrukturierung*, 159-179. Leipzig: Universität Leipzig.
- Sudhoff, Stefan, Anita Steube & Katharina Hogrefe. 2004. Syntaktische Positionen bewegungsbeschränkter I-Topiks im Deutschen. In Anita Steube (red.), *Grammatik und Kontext: Zur Interaktion von Syntax, Semantik und Prosodie bei der Informationsstrukturierung*, 147-158. Leipzig: Universität Leipzig.
- Sudhoff, Stefan. 2004. Review of "Nederstigt, Ulrike (2003): Auch and noch in child and adult German". *LinguistList* 15.1916.
- Sudhoff, Stefan & Denisa Lenertová. 2004. Prosody and information structure of German sentences containing the stressed focus particle 'auch'. In *Proceedings of the Theoretical and Applied Linguistics Postgraduate Conference 2004*. Edinburgh: University of Edinburgh.
- Sudhoff, Stefan. 2003. *Argumentsätze und 'es'-Korrelate: Zur syntaktischen Struktur von Nebensatzeinbettungen im Deutschen*. Berlin: wvb.

Educatieve publicaties

- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2016a. *Welkom terug! neu. Niederländisch für Fortgeschrittene. Kurs- und Übungsbuch mit Audio-CD*. Stuttgart: Klett.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2016b. *Welkom terug! neu. Niederländisch für Fortgeschrittene. Lehrerhandbuch*. Stuttgart: Klett.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2016c. *Welkom terug! neu. Niederländisch für Fortgeschrittene. Lösungsheft*. Stuttgart: Klett.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2015a. *Welkom! neu. Niederländisch für Anfänger. Kursbuch mit Audio-CD*. Stuttgart: Klett.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2015b. *Welkom! neu. Niederländisch für Anfänger. Lehrerhandbuch*. Stuttgart: Klett.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2015c. *Welkom! neu. Niederländisch für Anfänger. Lösungsheft*. Stuttgart: Klett.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2015d. *Welkom! neu. Niederländisch für Anfänger. Übungsbuch mit Audio-CD*. Stuttgart: Klett.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2015e. *Welkom! neu. Niederländisch für Anfänger. Vokabeltrainer A1*. Stuttgart: Klett.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2015f. *Welkom! neu. Niederländisch für Anfänger. Vokabeltrainer A2*. Stuttgart: Klett.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2015g. *Welkom! Niederländisch für Anfänger. Arbeitsbuch. Nederlandse licentieuitgave*. Almere, Antwerpen: Intertaal.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2015h. *Welkom! Niederländisch für Anfänger. Lehrbuch. Nederlandse licentieuitgave*. Almere, Antwerpen: Intertaal.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2015i. *Welkom! Niederländisch für Anfänger. Lehrerhandbuch. Nederlandse licentieuitgave*. Almere, Antwerpen: Intertaal.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2012. *Welkom terug! Niederländisch für Fortgeschrittene. Lehrerhandbuch*. Stuttgart: Klett.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2011. *Welkom terug! Niederländisch für Fortgeschrittene. Lehr- und Arbeitsbuch mit Audio-CD*. Stuttgart: Klett.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2010a. *Welkom! Niederländisch für Anfänger. Arbeitsbuch mit Audio-CD*. Stuttgart: Klett.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2010b. *Welkom! Niederländisch für Anfänger. Lehrerhandbuch*. Stuttgart: Klett.
- Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2010c. *Welkom! Niederländisch für Anfänger. Lösungsheft*. Stuttgart: Klett.

Abitzsch, Doris & Stefan Sudhoff. 2009. *Welkom! Niederländisch für Anfänger. Lehrbuch mit Audio-CD*. Stuttgart: Klett.

Lezingen en posters (selectie)

- Luistertaal in het hoger onderwijs* (met Ineke van den Berg) – Kennisoploop Innovatie in onderwijs in vreemde talen, Hogeschool Utrecht, 6 juli 2017
- Zweifelsfrei nicht komplikationslos: Adjektivderivation mit ‘frei/-vrij’ und ‘los/-loos’ im deutsch-niederländischen Sprachvergleich* (met Anke Poschmann en Marko Simonović) – A Germanic Sandwich 2017, Universiteit Münster, 17 maart 2017
- Modalpartikeln: wie denn?* (met Doris Abitzsch) – Nationaal Congres Duits 2017, Lunteren, 10 maart 2017
- Lingua Receptiva in der akademischen Lehre* (met Jan D. ten Thije) – 12th International Conference on Functional Pragmatics, Universiteit Utrecht, 14 juli 2016
- Jetzt ist schon wieder was passiert. Zur Sprache und Erzählsituation in den Brenner-Romanen von Wolf Haas* – VGNU avondcursus *Gauner und Verbrecher in der deutschen Literatur*, Universiteit Utrecht, 26 mei 2016
- Luistertaal in de internationalisering van academisch onderwijs* (met Jan D. ten Thije, Stefanie Klok en Ineke van den Berg) – 6^e LaRa-workshop, Taalunie, Den Haag, 23 maart 2016
- The grammatical realization of polarity. Introductory remarks* (met Christine Dimroth) – 38th Annual Conference of the German Linguistic Society, workshop 5: *The Grammatical Realization of Polarity. Theoretical and Experimental Approaches*, Universiteit Konstanz, 24 februari 2016
- Kontrastive Grammatik Deutsch-Niederländisch: Polarität und die niederländische Partikel ‘wel’* – Universiteit Leipzig, 4 november 2015
- Das niederländische ‘wel’ als Modalpartikel und seine deutschen Äquivalente* – Universiteit Tübingen, 13 mei 2015
- Wortstellungsunterschiede zwischen Deutsch und Niederländisch* – Nationaal Congres Duits 2015, Lunteren, 6 maart 2015
- Syntax und Informationsstruktur des betonten ‘auch’ im Deutschen* – Universiteit Tübingen, 1 juli 2014
- Kontrastprogramm. Zur sprachlichen Realisierung von Kontrast im Deutschen* – Openingslezing van het 9^e studentencongres Duitse taal en cultuur in Nederland, Radboud Universiteit Nijmegen, 31 maart 2013
- Kontrastive Methoden im Sprachunterricht?* – Nationaal Congres Duits 2013, Lunteren, 8 maart 2013
- The German equivalents of the Dutch particle ‘wel’. Evidence from a corpus study* – A Germanic Sandwich 2013, Katholieke Universiteit Leuven, January 12th, 2013
- Contrast as a grammatical category: evidence from German and Dutch* – Categories of Information Structure across Languages, Max Planck Institute for Psycholinguistics, Nijmegen, 9 november 2012
- Focus particle inventories in Dutch and German* – Semantics Colloquium, Radboud Universiteit Nijmegen, 5 juli 2011
- Die niederländische affirmative Partikel ‘wel’ und ihre Äquivalente im Deutschen* – Partikeln im engeren Sinne, Universiteit Bochum, 14 mei 2011
- Stressed additive focus particles in German (and in Dutch)* – Syntax Interface Meeting, Universiteit Utrecht, 9 mei 2011
- Aktuelle Entwicklungen im Deutschen* – Nationaal Congres Duits 2011, Lunteren, 4 maart 2011
- Correlates of object clauses in German and Dutch* – 33rd Annual Conference of the German Linguistic Society, workshop 11: *Inner-sentential Propositional Pro-forms: Syntactic Properties and Interpretative Effects*, Universiteit Göttingen, 24 februari 2011
- Negation der Negation. Verumfokus und die niederländische Partikel ‘wel’* – Fokus – Wahrheit – Negation, Institut für Deutsche Sprache, Mannheim, 12 december 2010
- Additive focus particles in German (and in Dutch)* – Optimal Communication Colloquium, Radboud Universiteit Nijmegen, 10 februari 2010
- Zur Grammatik des betonten ‘auch’ im Deutschen* – Wuppertaler Linguistisches Forum, Universiteit Wuppertal, 12 januari 2010

- Kontrast als eigenständige grammatische Kategorie* (met Anita Steube) – Sächsische Akademie der Wissenschaften, Leipzig, 8 januari 2010
- Zur Grammatik des betonten ‘auch’ im Deutschen* – Institut für Deutsche Sprache, Mannheim, 6 oktober 2009
- Fokuspartikeln innerhalb von DPn im Deutschen* – Partikelkongress 40 Jahre Partikelforschung, Universiteit Bern, 12 februari 2009
- Fokuspartikeln im Deutschen: Syntax, Prosodie und Informationsstruktur* – openbare verdediging van mijn proefschrift, Universiteit Leipzig, 25 november 2008
- Focus Particles and Contrast in German* – Contrast: Towards a Closer Definition, ZAS Berlin, 4 mei 2007
- Die Semantik von Fokuspartikeln* – Semantik-Zirkel, Institut für Linguistik, Universiteit Leipzig, 19 april 2007
- Negation und Fokuspartikeln in der Informationsstruktur* – Bochumer Linguistik-Tage (16^e jaarvergadering van GeSuS), Universiteit Bochum, 13 februari 2007
- Zum Zusammenhang zwischen Fokuspartikeln und Kontrastfokus im Deutschen* – Nachwuchskolloquium des SFB 471, Universiteit Konstanz, 3 december 2006
- Fokuspartikeln und Kontrast* – Annual conference of the DFG graduate school *Universality and Diversity – Linguistic Structures and Processes*, Großbothen, 22 juli 2006
- Prosodic Properties of Constituents Associated met Stressed ‘auch’ in German* (met Denisa Lenertová) – Poster, Speech Prosody 2006, Dresden, 3 mei 2006
- Corpus Data vs. Experimental Results as Prosodic Evidence: On the Case of Stressed ‘auch’ in German* (met Denisa Lenertová) – International Conference on Linguistic Evidence, Universiteit Tübingen, 4 februari 2006
- Und der Gruselfaktor ist auch viel höher. Verbalkorpusdaten zum betonten ‘auch’* (met Denisa Lenertová) – Kolloquium für Syntax, Prosodie und Informationsstruktur, Institut für Linguistik, Universiteit Leipzig, 28 oktober 2005
- Focus Particles and Information Structure in German* – Sentence and Context. International Conference of the DFG Research Group 349, Universiteit Leipzig, 25 juni 2005
- Sind Fokuspartikeln Adverbiale?* – Kolloquium für Syntax, Prosodie und Informationsstruktur, Institut für Linguistik, Universiteit Leipzig, 10 juni 2005
- Looking Leftward – How Prosody Identifies the Associated Constituent of Stressed ‘auch’ in German* (met Denisa Lenertová) - Poster, 5th Student Workshop of the Graduate Schools of Humboldt University Berlin/University of Potsdam and University of Leipzig, Leipzig, 7 april 2005
- Zur syntaktischen Beschreibung fokussensitiver Partikeln im Deutschen* – Nachwuchskolloquium des SFB 471, Universiteit Konstanz, 3 december 2004
- On the syntactic status of German ‘es’ as a correlate of embedded clauses* – Colloquium on Expletive Subjects in Romance and Germanic Languages, SFB 471, Universiteit Konstanz, 13 november 2004
- Zum syntaktischen Status von ‘es’ als Nebensatzkorrelat* – Kolloquium für Syntax, Prosodie und Informationsstruktur, Institut für Linguistik, Universiteit Leipzig, 29 oktober 2004
- Prosody and Information Structure of German Sentences Containing the Stressed Focus Particle ‘auch’* – Theoretical and Applied Linguistics Postgraduate Conference 2004, Universiteit Edinburgh, 25 mei 2004
- Empirical Aspects of German Bridge Contours* (met Denisa Lenertová en Anita Steube) – 26th Annual Conference of the German Linguistic Society, workshop 10: *Empirical Methods in Syntax Research*, Universiteit Mainz, 26 februari 2004
- Zur Charakterisierung von Bezugskonstituenten der betonten Fokuspartikel ‘auch’ im Deutschen* (met Denisa Lenertová) – Workshop of the DFG research group *Linguistic Foundations of Cognitive Science*, Universiteit Leipzig, 16 januari 2004
- Theoretical and Empirical Aspects of German Bridge Contours* (met Anita Steube) – Syntax and Beyond. International workshop on syntactic processing and its relation to the processing of discourse, information structure, semantics, and prosody. Max Planck Institute of Cognitive Neuroscience, Leipzig, 29 augustus 2003
- Syntaktische Positionen für I-Topiks im Deutschen* (met Katharina Hogrefe) – Kolloquium für Syntax, Prosodie und Informationsstruktur, Institut für Linguistik, Universiteit Leipzig, 18 juli 2003

Objektsätze und 'es'-Korrelate im Deutschen: Syntaktische oder semantische Kriterien? – Semantik-Zirkel, Institut für Linguistik, Universität Leipzig, 5 juni 2003

Cursussen

Universiteit Utrecht, Departement Talen, literatuur en communicatie

Einführung in die germanistische Sprachwissenschaft (BA), 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14, 2014/15, 2015/16, 2016/17

Sprache, Kommunikation und Gesellschaft (BA), 2010/11

Varietäten des Deutschen (BA), 2010/11, 2012/13, 2014/15, 2016/17

Deutsche Sprachfertigkeit 1 (BA), 2010/11, 2011/12, 2012/13

Interculturele Communicatie – Laboratorium (MA), 2010/11, 2011/12, 2012/13

Text und Kontext (MA), 2010/11, 2011/12

Sprache, Bedeutung und Kommunikation (BA), 2011/12, 2012/13, 2013/14, 2014/15, 2016/17

Deutsche Sprachfertigkeit 3 (BA), 2011/12, 2012/13

German language and culture 1 (BA, University College Utrecht), 2011/12

Mehrsprachigkeit (MA), 2012/13, 2013/14, 2014/15, 2015/16

Sprache, Kultur und Vermittlung (MA), 2012/13

Grundlagen der Germanistik (BA), 2013/14, 2014/15, 2015/16, 2016/17

Sprache und Kultur 1 (BA), 2013/14, 2014/15, 2015/16, 2016/17

Sprachliche Strukturen im Diskurs (BA), 2013/14, 2015/16

Van taal naar talen (BA), 2013/14, 2014/15, 2016/17

Intercultureel advisereren (MA), 2013/14

1913 (block seminar on Ferdinand de Saussure, MA, MasterLanguage), 2013/14

Kontrastive Linguistik Deutsch-Niederländisch (MA, MasterLanguage), 2015/16

Mehrsprachigkeit im deutschen Kontext (MA), 2016/17

Die Kunst des Nein-Sagens. Zur Grammatik und Pragmatik der Negation im Deutschen (MA, MasterLanguage), 2016/17

Universiteit Wuppertal, Duitse taal en cultuur

Partikeln (inleidend niveau), 2008/09

Einführung in die Psycholinguistik (inleidend niveau), 2008/09

Prosodie (inleidend niveau), 2008/09

Grundbegriffe der Informationsstruktur (gevorderd niveau), 2008/09

Morphologie (inleidend niveau), 2009/10

Morphologie (gevorderd niveau), 2009/10

Theorien der Grammatik (gevorderd niveau), 2009/10

Adverbiale (gevorderd niveau), 2009/10

Kontrast (gevorderd niveau), 2009/10

Parsing (gevorderd niveau), 2009/10

Einführung in die Sprachwissenschaft (inleidend niveau), 2009/10

Linguistische Mythen (inleidend niveau), 2009/10

Negation (gevorderd niveau), 2009/10

Kontrastive Linguistik Deutsch-Niederländisch (gevorderd niveau), 2009/10

Universiteit Leipzig, Duitse taal en cultuur / Nederlandse taal en cultuur

Taal en cognitie (gevorderd niveau), 2006/07

Nederlands 'er' – gebruiksmijzen en analyse (gevorderd niveau), 2006/07

Fonologie (gevorderd niveau), 2006/07

Taalverandering – recente verschijnselen in het Nederlands (gevorderd niveau), 2006/07

Morfologie (gevorderd niveau), 2007/08

Contrastieve taalkunde Nederlands/ Duits (gevorderd niveau), 2007/08

Recente ontwikkelingen in de Nederlandse taalkunde (gevorderd niveau), 2008/09

Universiteit Leipzig, Algemene taalkunde

Einführung in die Allgemeine Sprachwissenschaft (tutorial), 2001/02, 2002/03

Einführung in die Semantik (tutorial), 2001/02

Syntaktische Aspekte der Informationsstrukturierung (inleidend niveau), 2003/04

Prosodie – theoretisch und empirisch (inleidend niveau), 2004/05

Fokussensitive Operatoren (gevorderd niveau), 2004/05

Fokuspartikeln und Negation in Informationsstruktur, Syntax, Semantik und Prosodie (gevorderd niveau), 2006/07

Vorfeldbesetzung (gevorderd niveau), 2007/08

Cursussen Duits als vreemde taal en Nederlands als vreemde taal

German Conversation for Advanced Learners, Universiteit Edinburgh, Institute for Applied Language Studies, 2003/04

German Conversation for Higher Intermediate Learners, Universiteit Edinburgh, Institute for Applied Language Studies, 2003/04

Niederländisch für Anfänger, TÜV Rheinland Akademie, 2008

Niederländisch für Anfänger, Leipziger Sprachinstitut, 2008

Deutsch plus Musik (zomercursus), Goethe-Institut München, 2009, 2010